

**WNIOSEK O WYDANIE ORZECZENIA
W TRYBIE PREJUDYCJALNYM**

1. Sąd odsyłający:

1.1 Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, Wydział XIV Gospodarczy dla spraw Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych w składzie: asesor sądowy Piotr Raś

1.2 Dane kontaktowe: Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi

ul. Pomorska 37, 90-203 Łódź

tel. +48 42 201-26-16, +48 42 201-26-17, e-mail : 14.gospodarczy@lodz.sr.gov.pl

2. Strony w postępowaniu głównym i ich przedstawiciele:

2.1 Upadły: R. S., zam. ul. (...)

Pełnomocnik: radca prawny A. B., ul. (...)

2.2 Wierzyciele:

2.2.1. C. spółka akcyjna we W.

Pełnomocnik: A. B. , (...)

2.2.2. syndyk masy upadłości M. S. – P. C., ul. (...)

2.2.3. syndyk masy upadłości G. spółki akcyjnej w upadłości w W.

- M. K., ul. (...)

2.2.4. J. J., zam. ul. (...)

2.2.5. M. G., zam. (...)

2.3 Syndyk masy upadłości: P. C., ul. (...)

Wpisano do rejestru Trybunału Sprawiedliwości pod numerem <u>126 8866</u>
Luksemburg, dnia <u>26. 09. 2023</u>
Paks/E-mail: .....
Wpłynęło dnia: <u>20109123</u>
Sekretarz, z upoważnieniem <i>Maria Siekierzyńska</i> administratorka

3. Przedmiot sporu w postępowaniu głównym i istotne okoliczności faktyczne:

3.1. Postanowieniem z dnia 15 października 2019 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie (...) ogłosił upadłość R. S. jako osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej. Na syndyka wyznaczony został P. C., zaś sędziego-komisarza sędzia Sądu Rejonowego Agnieszka Bujnowicz-Tomaszewska. Postępowanie toczy się pod sygnaturą (...).

3.2. W skład masy upadłości wchodził między innymi udział w prawie własności nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) w wysokości 1/2. Udział został sprzedany za kwotę 350.000 zł.

3.3. Na nieruchomości została ustanowiona hipoteka w celu zabezpieczenia spłaty kredytu wraz z odsetkami oraz innymi kosztami i należnościami w wysokości 832.696,77 zł na rzecz wierzyciela G. spółka akcyjna w W.

3.4. Wierzyciel G. spółka akcyjna w W. otrzymał w niniejszym postępowaniu upadłościowym 360.671,91 zł w wyniku wykonania planów podziału.

3.5. W postępowaniu upadłościowym R. S. została sporządzona lista wierzytelności, która została zatwierdzona postanowieniem sędziego-komisarza z dnia 26 kwietnia 2021 r. Na liście umieszczono zgłoszenia o łącznej wartości 1.247.12793 zł, przy czym G. spółka akcyjna zgłosiła wierzytelność w wysokości 975.362 zł (875.349,73 zł podlegające zaspokojeniu w II kategorii oraz 100.012,27 zł podlegające zaspokojeniu w III kategorii). Upadły uznał wszystkie zgłoszenia. Nie wpłynął sprzeciw ze strony upadłego lub wierzyciela co do listy wierzytelności.

3.6. Zobowiązanie wobec G. spółki akcyjnej w W. powstało w związku z zakupem nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...). W dniu 30 marca 2007 r. upadły R. S. wspólnie z żoną M. S. oraz L. K. i A. K. zawarli z wierzycielem umowę kredytu hipotecznego indeksowanego do CHF w kwocie 489.821,63 zł na okres 360 miesięcy. Po dokonaniu indeksacji kredytu kredytobiorcy zobowiązali się do zwrotu na rzecz wierzyciela 211.952,23 CHF.

3.7. W ocenie sądu przedmiotowa umowa zawiera nieuczciwe warunki umowne, które mogą powodować jej nieważność. Oznaczałoby to, że zobowiązanie wobec wierzyciela nie przekracza kwoty 489.821,63 zł, a z uwagi na to, że wobec L. K. i A. K. również toczy się postępowanie upadłościowe i wierzyciel uzyskał sumę ze zbycia 1/2 udziału w nieruchomości w innym postępowaniu upadłościowym – zobowiązanie wynosiłoby 0 zł, co wymaga dodatkowych ustaleń faktycznych.

3.8. Sąd, przed którym zawisła sprawa winien, kierując się ustaloną w postępowaniu upadłościowym listą wierzytelności, ustalić dla upadłego R. S. plan spłaty wierzycieli stosownie do możliwości zarobkowych upadłego i sumy niezaspokojonych zobowiązań. R. S. wnosi o umorzenie zobowiązań bez ustalania planu spłaty lub ewentualnie o ustalenie planu spłaty na okres 6 miesięcy w wysokości 500 zł. Wierzyciel G. spółka akcyjna wnosi o ustalenie planu spłaty w wysokości minimum 2.000 zł miesięcznie na okres 36 miesięcy. Pozostali wierzyciele nie zajmują stanowiska. Syndyk wnosi o ustalenie planu spłaty w wysokości 2.500 zł miesięcznie na okres 36 miesięcy.

3.9 Upadły R. S. pozostaje zatrudniony w (...) w Ł. Otrzymuje około 3.500 zł wynagrodzenia na swój rachunek bankowy, zaś druga część jego wynagrodzenia w wysokości około 3.500 zł wpływa do masy upadłości z przeznaczeniem na spłatę wierzycieli upadłego, w tym G. spółka akcyjna w W.

3.10 W dniu 20 lipca 2023 r. ogłoszono upadłość G. spółki akcyjnej w W. i postępowanie dalej jest prowadzone z syndykiem masy upadłości.

4. Właściwe przepisy prawa krajowego:

4.1. Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 498 ze zm.) [w dalszej części jako: p.u.]

Art. 2 (...) 2. Postępowanie uregulowane ustawą wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej należy prowadzić tak, aby umożliwić

umorzenie zobowiązań upadłego niewykonanych w postępowaniu upadłościowym, a jeśli jest to możliwe - zaspokoić roszczenia wierzycieli w jak najwyższym stopniu.

Art. 61 Z dniem ogłoszenia upadłości majątek upadłego staje się masą upadłości, która służy zaspokojeniu wierzycieli upadłego.

Art. 62 W skład masy upadłości wchodzi majątek należący do upadłego w dniu ogłoszenia upadłości oraz nabyty przez upadłego w toku postępowania upadłościowego, z wyjątkami określonymi w art. 63-67a.

Art. 63 1. Nie wchodzi do masy upadłości:

- 1) mienie, które jest wyłączone od egzekucji według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1360, z późn. zm.);
  - 2) wynagrodzenie za pracę upadłego w części niepodlegającej zajęciu;
  - 3) kwota uzyskana z tytułu realizacji zastawu rejestrowego lub hipoteki, jeżeli upadły pełnił funkcję administratora zastawu lub hipoteki, w części przypadającej zgodnie z umową powołującą administratora pozostałym wierzycielom;
  - 4) środki pieniężne znajdujące się na rachunku będącym przedmiotem blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2018 r. poz. 800, z późn. zm.).
2. Uchwała zgromadzenia wierzycieli może wyłączyć z masy upadłości inne składniki mienia upadłego.

Art. 75 1. Z dniem ogłoszenia upadłości upadły traci prawo zarządu oraz możliwość korzystania z mienia wchodzącego do masy upadłości i rozporządzania nim. (...)

Art. 144 1. Po ogłoszeniu upadłości postępowania sądowe, administracyjne lub sądownoadministracyjne dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i prowadzone wyłącznie przez syndyka albo przeciwko niemu.

2. Postępowania, o których mowa w ust. 1, syndyk prowadzi na rzecz upadłego, lecz w imieniu własnym.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do postępowań w sprawach o należne od upadłego alimenty oraz renty z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia albo utratę żywiciela oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.

Art. 151 1. Po ogłoszeniu upadłości czynności postępowania upadłościowego wykonuje sędzia-komisarz, z wyjątkiem czynności, dla których właściwy jest sąd. (...)

Art. 152 1. Sędzia-komisarz kieruje tokiem postępowania upadłościowego, sprawuje nadzór nad czynnościami syndyka, oznacza czynności, których wykonywanie przez syndyka jest niedopuszczalne bez jego zezwolenia lub bez zezwolenia rady wierzycieli, jak również zwraca uwagę na popełnione przez syndyka uchybienia.

2. Sędzia-komisarz pełni ponadto inne czynności określone w ustawie.

3. Sędzia-komisarz i syndyk mogą porozumiewać się w sprawach dotyczących postępowania upadłościowego bezpośrednio oraz z użyciem środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, w szczególności przez telefon, faks lub pocztę elektroniczną.

Art. 154 Sędzia-komisarz w zakresie swych czynności ma prawa i obowiązki sądu i przewodniczącego.

Art. 199 (...) 2. W sprawach o wyłączenie mienia z masy upadłości uchwały zapadają większością głosów wierzycieli mających przynajmniej dwie trzecie ogólnej sumy uznanych wierzytelności.

Art. 236 1. Wierzyciel osobisty upadłego, który chce uczestniczyć w postępowaniu upadłościowym, jeżeli niezbędne jest ustalenie jego wierzytelności, powinien w terminie oznaczonym w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości zgłosić sędziemu-komisarzowi swoją wierzytelność.

2. Uprawnienie do zgłoszenia wierzytelności przysługuje wierzycielowi ponadto, gdy jego wierzytelność była zabezpieczona hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym, hipoteką morską lub przez inny wpis w księdze wieczystej lub w rejestrze okrętowym. Jeżeli wierzyciel nie zgłosi tych wierzytelności, będą one umieszczone na liście wierzytelności z urzędu.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do wierzytelności zabezpieczonych hipoteką, zastawem lub zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym, hipoteką morską na rzeczach wchodzących w skład masy upadłości, jeżeli upadły nie jest dłużnikiem osobistym, a wierzyciel chce w postępowaniu upadłościowym dochodzić swoich roszczeń z przedmiotu zabezpieczenia.

4. Postanowienia niniejszego artykułu dotyczące wierzytelności stosuje się do innych należności podlegających zaspokojeniu z masy upadłości.

Art. 241 Jeżeli zgłoszenie wierzytelności odpowiada wymaganiom określonym w art. 239 i art. 240, sędzia-komisarz niezwłocznie, nie później niż w terminie dwóch tygodni, przekazuje odpis zgłoszenia syndykowi.

Art. 243 1. Syndyk sprawdza, czy zgłoszona wierzytelność znajduje potwierdzenie w księgach rachunkowych lub innych dokumentach upadłego albo we wpisach w księdze wieczystej lub rejestrach, oraz wzywa upadłego do złożenia w określonym terminie oświadczenia, czy wierzytelność uznaje.

2. W przypadku gdy zgłoszona wierzytelność nie znajduje potwierdzenia w księgach rachunkowych lub innych dokumentach upadłego albo we wpisach w księdze wieczystej lub rejestrach, syndyk wzywa wierzyciela do złożenia w terminie tygodnia dokumentów wskazanych w zgłoszeniu wierzytelności pod rygorem odmowy uznania wierzytelności. Termin ten nie podlega przedłużeniu ani przywróceniu. Syndyk może jednak uwzględnić dokumenty złożone po upływie terminu, jeżeli nie spowoduje to opóźnień w przekazaniu listy sędziemu-komisarzowi.

3. Wezwanie wierzyciela przez syndyka do złożenia dokumentów zawiera pouczenie o skutkach uchybienia terminowi.

Art. 244 Po upływie terminu do zgłoszenia wierzytelności i sprawdzeniu zgłoszonych wierzytelności syndyk niezwłocznie sporządza listę wierzytelności, nie później niż w terminie dwóch miesięcy od upływu okresu przewidzianego do zgłaszania wierzytelności.

Art. 245 (...) 2. Jeżeli syndyk zaprzecza w całości lub części oświadczeniom wierzyciela, uzasadnia to w osobnej rubryce. Uzasadnienie to oraz uzasadnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 8, obejmuje wskazanie stanu faktycznego, z którego wynika wierzytelność, oraz dokumentów jej dotyczących.

(...)

4. Syndyk umieszcza na liście wierzytelności także oświadczenie upadłego i podane przez niego uzasadnienie, jeżeli upadły złożył takie oświadczenie, albo wzmiankę, że upadły oświadczenia takiego nie złożył i z jakiej przyczyny.

Art. 255 (...) 2. O dacie złożenia listy wierzytelności obwieszcza się.

Art. 256 1. W terminie dwóch tygodni od dnia obwieszczenia, o którym mowa w art. 255 ust. 2, wierzyciel może złożyć do sędziego-komisarza sprzeciw co do:

1) uznania wierzytelności - w przypadku wierzyciela umieszczonego na liście wierzytelności;

2) odmowy uznania wierzytelności - w przypadku wierzyciela, któremu odmówiono uznania zgłoszonej wierzytelności.

2. W tym samym terminie sprzeciw przysługuje upadłemu, o ile projekt nie jest zgodny z jego wnioskami lub oświadczeniami. Jeżeli upadły nie składał oświadczeń, mimo iż był do tego wezwany, może zgłosić sprzeciw tylko wtedy, gdy wykaże, że nie złożył oświadczeń z przyczyn od niego niezależnych.

Art. 260 (...) 2. Jeżeli sprzeciwu nie wniesiono, sędzia-komisarz zatwierdza listę wierzytelności po upływie terminu do jego wniesienia.

Art. 261 Sędzia-komisarz może z urzędu dokonać zmian na liście wierzytelności w razie stwierdzenia, że na liście umieszczono wierzytelności, które w całości lub części nie istnieją, lub nie umieszczono na liście wierzytelności, które podlegają umieszczeniu na liście z urzędu. Postanowienie o zmianie na liście podlega obwieszczeniu z urzędu. Na postanowienie to przysługuje zażalenie.

Art. 264 1. Z zastrzeżeniem art. 296, po zakończeniu lub umorzeniu postępowania upadłościowego wyciąg z zatwierdzonej przez sędziego-komisarza listy wierzytelności, zawierający oznaczenie wierzytelności oraz sumy otrzymanej na jej poczet przez wierzyciela, jest tytułem egzekucyjnym przeciwko upadłemu.

2. Upadły może żądać ustalenia, że wierzytelność objęta listą wierzytelności nie istnieje albo istnieje w mniejszym zakresie, jeżeli nie uznał wierzytelności zgłoszonej w postępowaniu upadłościowym i nie zapadło co do niej jeszcze prawomocne orzeczenie sądowe.

3. Po nadaniu wyciągowi z listy wierzytelności klauzuli wykonalności, zarzut, że wierzytelność objęta listą wierzytelności nie istnieje albo że istnieje w mniejszym zakresie, upadły może podnieść w drodze powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w stosunku do wierzycieli, wobec których upadły nie był dłużnikiem osobistym.

Art. 343 1. Z masy upadłości zaspokajają się w pierwszej kolejności koszty postępowania, a jeżeli fundusze masy upadłości na to pozwalają - również inne zobowiązania masy upadłości, o których mowa w art. 230 ust. 2, w miarę wpływu do masy upadłości stosownych sum.

1a. Jeżeli inne zobowiązania masy upadłości, o których mowa w art. 230 ust. 2, nie zostaną zaspokojone w sposób, o którym mowa w ust. 1, zaspokajają się je

stosunkowo do wysokości każdej z nich w drodze podziału funduszków masy upadłości. Przepisy art. 347-360 stosuje się odpowiednio. (...)

Art. 344 (...) 2. Jeżeli suma przeznaczona do podziału nie wystarcza na zaspokojenie w całości wszystkich należności, należności dalszej kategorii zaspokajają się dopiero po zaspokojeniu w całości należności poprzedzającej kategorii, a jeżeli suma przeznaczona do podziału nie wystarcza na zaspokojenie w całości wszystkich należności tej samej kategorii, należności te zaspokajają się stosunkowo do wysokości każdej z nich.

Art. 491¹⁴ 1. Po wykonaniu ostatecznego planu podziału, a gdy z uwagi na brak majątku upadłego plan podziału nie został sporządzony - po zatwierdzeniu listy wierzytelności, i po wysłuchaniu upadłego, syndyka i wierzycieli, sąd ustala plan spłaty wierzycieli albo w przypadkach, o których mowa w art. 491¹⁶, umarza zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli.

2. Postanowienie o ustaleniu planu spłaty wierzycieli albo umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli doręcza się wierzycielom. Na postanowienie przysługuje zażalenie.

3. Uprawnomocnienie się postanowienia o ustaleniu planu spłaty wierzycieli albo umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli oznacza zakończenie postępowania.

Art. 491¹⁵ 1. W postanowieniu o ustaleniu planu spłaty wierzycieli sąd określa, w jakim zakresie i w jakim czasie, nie dłuższym niż trzydzieści sześć miesięcy, upadły jest obowiązany spłacać zobowiązania uznane na liście wierzytelności, niewykonane w toku postępowania na podstawie planów podziału, oraz jaka część zobowiązań upadłego powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości zostanie umorzona po wykonaniu planu spłaty wierzycieli. (...)

4. Sąd nie jest związany stanowiskiem upadłego co do treści planu spłaty wierzycieli. Ustalając plan spłaty wierzycieli, sąd bierze pod uwagę możliwości zarobkowe upadłego, konieczność utrzymania upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu, w tym ich potrzeby mieszkaniowe, wysokość niezaspokojonych wierzytelności i realność ich zaspokojenia w przyszłości.

4.2. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805 ze zm.) [w dalszej części jako: k.p.c.]

CZĘŚĆ DRUGA. POSTĘPOWANIE ZABEZPIECZAJĄCE.

TYTUŁ I. PRZEPISY OGÓLNE.

Art. 730 § 1. W każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia.

§ 2. Sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku. Po uzyskaniu przez uprawnionego tytułu wykonawczego dopuszczalne jest udzielenie zabezpieczenia tylko wtedy, jeżeli ma ono na celu zabezpieczenie roszczenia o świadczenie, którego termin spełnienia jeszcze nie nastąpił.

Art. 730¹ § 1. Udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. (...)

4.3. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – kodeks pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1510 ze zm.)
[w dalszej części jako: k.p.]

Art. 87 (...) § 3. Potrącenia mogą być dokonywane w następujących granicach:

- 1) w razie egzekucji świadczeń alimentacyjnych - do wysokości trzech piątych wynagrodzenia;
- 2) w razie egzekucji innych należności lub potrącania zaliczek pieniężnych - do wysokości połowy wynagrodzenia.

5. Uzasadnienie odesłania prejudycjalnego

5.1. Postępowanie upadłościowe prowadzone wobec konsumentów realizuje zasadniczo dwa cele – służy zaspokojeniu wierzycieli upadłego oraz umożliwia upadłemu umorzenie zobowiązań. Postępowanie kierowane jest przez sędziego-komisarza – organ sądowy, który dokonuje wszystkich czynności, za wyjątkiem tych zastrzeżonych do kompetencji sądu upadłościowego. W toku postępowania upadłościowego konsumenta dokonuje się likwidacji majątku upadłego, ustala się listę wierzytelności, dokonuje podziału środków między wierzycieli a postępowanie kończy się ustaleniem planu spłaty wierzycieli na okres do 36 miesięcy.

5.2. Lista wierzytelności, ustala wierzycieli, którzy uczestniczą w postępowaniu oraz kwoty ich wierzytelności. Lista co do zasady, nie podlega kontroli merytorycznej przez sędziego-komisarza. Wierzytelności umieszcza na niej syndyk, a upadłemu służy prawo złożenia oświadczenia co do uznania lub nieuznania wierzytelności. Po złożeniu listy sędzia-komisarz obwieszcza o tym i upadłemu oraz wierzycielom służy prawo jej zaskarżenia w drodze sprzeciwu. Sprzeciw można wnieść wyłącznie w terminie 2 tygodni od dnia obwieszczenia i podlega opłacie sądowej stosunkowej. Po tej dacie uczestnicy postępowania tracą możliwość jej zaskarżenia. Sędzia-komisarz zatwierdza listę jeżeli nie wniesiono

sprzeciwu i jest ona wiążąca w toku postępowania, aż do momentu jej zmiany w odpowiednim trybie.

5.3. Bezspornie ani syndyk, ani sędzia-komisarz nie weryfikowali umowy zawartej z wierzycielem G. spółka akcyjna w W. pod względem nieuczciwych warunków umownych.

5.4. W przypadku braku aktywności ze strony upadłego oraz wierzycieli w celu zaskarżenia listy sędzia-komisarz mógł dokonać zmiany na liście z urzędu w celu zmniejszenia kwoty wierzyciela. Jednakże taka sytuacja nie miała miejsca.

5.5. Upadły złożył oświadczenie o uznaniu wierzytelności w całości, co może sugerować, że nie domagał się udzielenia ochrony związanej ze stosowaniem przez przedsiębiorcę nieuczciwych warunków umownych. Jednak w piśmie skierowanym do sądu po zamknięciu rozprawy pełnomocnik upadłego wskazał na możliwość nieważności umowy z G. spółka akcyjna w W. z powodu stosowania nieuczciwych warunków umownych i zmniejszenia spłat z tego tytułu.

5.6. Z akt postępowania upadłościowego nie wynika, aby upadły był informowany o tym, że warunki umowne z G. spółka akcyjna w W. mogą być nieuczciwe i świadomie oświadcza, że nie korzysta z ochrony przysługującej mu na mocy dyrektywy 93/13/EWG. Nie korzystał też aż do dnia 3 listopada 2022 r. z reprezentacji przez prawnika w postępowaniu.

5.7. Obowiązujące przepisy prawa krajowego nie zezwalają sądowi upadłościowemu przy ustalaniu planu spłaty wierzycieli na samodzielną kontrolę postanowień umownych pod względem nieuczciwości warunków. Nabierając wątpliwości co do nieuczciwości postanowień umownych sąd upadłościowy może odroczyć rozpoznanie sprawy i przedstawić sprawę sędziemu-komisarzowi celem rozważenia zmiany listy wierzytelności z urzędu. Powoduje to po pierwsze nieuzasadnioną zwłokę w rozpoznaniu sprawy, ponieważ sąd na rozprawie wyznaczonej w celu ustalenia planu spłaty zazwyczaj dysponuje już wszystkimi niezbędnymi informacjami pozwalającymi na ocenę nieuczciwości postanowień umownych. Co więcej wszystkie czynności związane z likwidacją majątku, podziałem środków i listą wierzytelności zostały już wykonane. Zmiana listy jest postępowaniem sformalizowanym wymaga bowiem sporządzenia z urzędu uzasadnienia, doręczenia uczestnikom postępowania oraz obwieszczenia. Sędzia-komisarz nie jest także związany w żaden sposób stanowiskiem sądu upadłościowego i może stwierdzić brak podstaw do zmiany listy z urzędu.

5.8. Uwzględniając nieuczciwość warunków umownych sąd upadłościowy orzekający w przedmiocie planu spłat dla upadłego mógłby ustalić plan spłaty w niższej wysokości lub nie ustalać go wcale, jeżeli okazałoby się, że zgromadzone środki wystarczą na zaspokojenie wszystkich zobowiązań. Okoliczność ta będzie wymagała dalszych ustaleń faktycznych – co uzależnione jest od tego, czy sąd pytający ma prawną możliwość udzielenia upadłemu ochrony prawnej.

5.9. Zaznaczyć także należy, że w toku postępowania upadłościowego upadły nie miał możliwości samodzielnego wytoczenia powództwa w celu uzyskania ochrony uprawnień wynikających z dyrektywy 93/13/EWG – zarząd jego majątkiem sprawował i nadal sprawuje syndyk.

5.10. Upadły wprawdzie miał możliwość zaskarżenia listy wierzytelności. Wniesienie sprzeciwu związane jest z koniecznością wniesienia opłaty stosunkowej z własnych środków upadłego (50% jego wynagrodzenia za pracę jest pobierane przez syndyka jako wpływ do masy upadłości). Sprzeciw jest także pismem sformalizowanym i wymaga powołania już w swojej treści wszelkich zarzutów i dowodów. W dacie ustalania listy w postępowaniu upadły mógł także nie być świadomy tego, że warunki w umowie z (...) spółka akcyjna w W. są nieuczciwe.

5.11. Jak podkreślił Trybunał w wyroku z dnia 5 marca 1996 r. w sprawach C-46/93 i C-48/93 *Brasserie du Pêcheur SA v. Bundesrepublik Deutschland i The Queen v. Secretary of State for Transport ex parte: Factortame Ltd i inni* prawo Unii przyznając jednostce uprawnienia musi też zapewnić środki umożliwiające ich skuteczne wykonywanie. Prawo Unii co do zasady nie reguluje kwestii proceduralnych związanych z dochodzeniem roszczeń opartych na prawie unijnym, pozostawiając tę kwestię do uregulowania przez państwa członkowskie (zasada autonomii proceduralnej), przy granice tej swobody wyznaczają zasady równoważności oraz efektywności.

5.12. Rozpoznając sprawę w przedmiocie ustalenia planu spłat sąd doszedł do przekonania, że obowiązujące krajowe przepisy mogą nadmiernie utrudniać lub wręcz uniemożliwiać dochodzenie przez upadłego konsumenta ochrony jego uprawnień wynikających z dyrektywy 93/13/EWG – o czym świadczą okoliczności podniesione w pkt. 5.9-5.10.

5.13. Z drugiej strony prawo upadłościowe nie zezwala sądowi, przed którym zawisła sprawa w przedmiocie ustalenia planu spłat, na weryfikację umowy pod względem nieuczciwych warunków.

5.14. Trybunał wielokrotnie podkreślał, że kontrola z urzędu nieuczciwości warunków umownych jest obowiązkiem spoczywającym na krajowych organach sądowych i nadmierne obciążenie pracą czy inne trudności praktyczne nie uzasadniają uchylenia się od tego obowiązku np. postanowienie z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie C-807/19 *DSK Bank EAD*.

5.15. Tymczasem w postępowaniu upadłościowym odpowiedzialność za dokonanie takiej kontroli między organami postępowania jest trudna do ustalenia, przez co w praktyce nie jest dokonywana. Sędzia-komisarz bada zgłoszenia wierzytelności jedynie formalnie i przekazuje je syndykowi (pozasądowy organ) – który bada je merytorycznie, sporządza listę wierzytelności. Sędzia-komisarz nie ma prawnej możliwości zmian na liście przed jej zatwierdzeniem, chyba że podmiot uprawniony wniesie sprzeciw.

5.16. W rozpoznawanej sprawie brak było sprzeciwu. Sędzia-komisarz nie miał więc innego obowiązku niż zatwierdzenie listy wierzytelności. Zbadanie nieuczciwości warunków umownych mogłoby się odbyć przez dokonanie zmian na liście wierzytelności z urzędu – a w tym celu sędzia-komisarz musiałby najpierw powziąć wątpliwość co do tego, czy na liście umieszczono wierzytelność, która nie istnieje w całości lub części. Wymagałoby to uprzedniego zapoznania się ze zgłoszeniami wierzytelności i w zależności od poczynionych ustaleń wydanie stosownego postanowienia, które podlega odrębnemu zaskarżeniu. Jak wynika z praktyki krajowej taka kontrola nie jest realizowana z urzędu.

5.17. W toku postępowania przed sędzią-komisarzem upadły nie powoływał się na nieuczciwy charakter warunków umowy z wierzycielem G. spółka akcyjna w W. Sędzia-komisarz nie miał więc wynikającego z prawa krajowego obowiązku sprawdzenia wierzytelności umieszczonej na liście. Powyższy zarzut upadły, a właściwie jego pełnomocnik, podniósł dopiero przed sądem pytającym, którego zadaniem było rozstrzygnięcie w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli albo umorzenia zobowiązań upadłego, które to orzeczenie zakończy postępowanie upadłościowe.

5.18. Zaznaczyć także należy, że jak wynika z zeznań upadłego po dokonywanych do masy potrąceniach pozostaje mu kwota 3.500 zł – która nie wystarcza na zaspokojenie potrzeb jego oraz rodziny. Obowiązujące przepisy w postępowaniu upadłościowym toczącym się w niniejszej sprawie nie zezwalają na jakąkolwiek ingerencję w wysokość tego potrącenia przez sąd lub sędziego-komisarza.

5.19. Oczywiście gromadzone w toku postępowania upadłościowego środki służą zaspokojeniu wszystkich wierzycieli, a nie tylko G. spółki akcyjnej w W.; jednakże z uwagi na wysokość wpływów do masy i innych zobowiązań w nieodległej przyszłości może się okazać, że środki zgromadzone w masie wystarczą na ich zaspokojenie (poza sporną wierzytelnością). Zgodnie z prawem krajowym wynagrodzenie upadłego dalej wchodzi do masy i dopiero na koniec postępowania upadłościowego, ewentualna nadwyżka zostanie wydana na jego rzecz.

5.20. Dlatego upadły mógł być zniechęcony do domagania się ochrony na podstawie dyrektywy 93/13/EWG, ponieważ gdyby się jej nie domagał sąd mógłby ustalić wobec niego plan spłaty uwzględniając potrzeby jego i najbliższej rodziny, co prawdopodobnie wiązałoby się z niższą spłatą niż dokonywane potrącenie z wynagrodzenia. Oznaczałoby to zaakceptowanie faktu, że na liście uczestniczy G. spółka akcyjna w W.

5.21. Trybunał w wyroku z dnia z dnia 15 czerwca 2023 r. w sprawie C-287/22 orzekł już, że artykuł 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że: stoją one na przeszkodzie orzecznictwu krajowemu, zgodnie z którym sąd krajowy może oddalić złożony przez konsumenta wniosek o zastosowanie środków tymczasowych mających na celu zawieszenie, w oczekiwaniu na ostateczne rozstrzygnięcie

w przedmiocie unieważnienia zawartej przez tego konsumenta umowy kredytu ze względu na to, że owa umowa kredytu zawiera nieuczciwe warunki, spłaty rat miesięcznych należnych na podstawie wspomnianej umowy kredytu, w sytuacji gdy zastosowanie takich środków tymczasowych jest konieczne dla zapewnienia pełnej skuteczności tego orzeczenia.

5.22. Tymczasem w postępowaniu upadłościowym nie została przewidziana możliwość zastosowania środków tymczasowych. Z art. 229 p.u. wynika możliwość odpowiedniego zastosowania k.p.c., ale tylko w zakresie części pierwszej. Możliwość udzielenia zabezpieczenia (środków tymczasowych) przewidziana została natomiast w części drugiej k.p.c. Sąd krajowy nie ma więc możliwości zarządzenia żadnych środków tymczasowych w prowadzonym postępowaniu – ani na wniosek, ani z urzędu.

5.23. Upadły ma wprowadzić możliwość zwrócenia się o wyłączenia części jego wynagrodzenia z masy upadłości – wymagałoby to jednak zwołania zgromadzenia wierzycieli i podjęcia uchwały większością 2/3 głosów wierzycieli, zatem bez zgody ze strony G. spółki akcyjnej upadły nie ma możliwości uzyskania ochrony, co czyni ten środek ochrony prawnej całkowicie nieefektywnym.

5.24. Trybunał podkreślił w wyroku z 19 czerwca 1990 w sprawie C-213/89 *The Queen v. Secretary of State for Transport, ex parte Factortame Ltd i inni*, że prawo Unii wymaga możliwości zastosowania skutecznych środków tymczasowych w celu ochrony uprawnień wywodzonych z prawa unijnego.

5.25. Oczywiście zarządzenie środków tymczasowych w postępowaniu upadłościowym wymagałoby wyważenia przez sąd interesów nie tylko upadłego, ale także innych wierzycieli uczestniczących w postępowaniu. Charakter postępowania upadłościowego – jako uniwersalnej egzekucji majątku dłużnika co do zasady w ocenie sądu sprzeciwia się stosowaniu środków tymczasowych w celu zmniejszenia spłat przez upadłego.

5.26. Jednak takie uregulowanie, które wyłącza możliwość zastosowania środków tymczasowych, jak wskazano w pkt 5.18-5.20, może zniechęcać upadłego do domagania się ochrony na podstawie dyrektywy 93/13/EWG, czy wręcz do oświadczenia, że jej się nie domaga przez co uniemożliwi osiągnięcia celu dyrektywy jakim jest zapewnienie, aby umowy zawierane z konsumentami nie zawierały nieuczciwych warunków.

6. Pytania prejudycjalne:

6.1. Czy art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie takim przepisom krajowym, które przewidują związanie sądu upadłościowego zatwierdzoną przez sędziego-komisarza listą wiarytelności w postępowaniu upadłościowym uniemożliwiając ocenę warunków umownych pod

względem ich nieuczciwości przez sąd upadłościowy wydający orzeczenie kończące postępowanie?

6.2. Czy art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie takim przepisom krajowym, które nie zezwalają na zarządzenie środków tymczasowych w postępowaniu upadłościowym przez co mogą zniechęcać konsumentów do korzystania z ochrony przyznanej im na mocy dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich?

asesor sądowy

Piotr Raś

02.08.2023r.